

Nr 1.

Av herr **Dickson**, med anledning av att riksbanken utgivit sedlar till högre belopp än vad gällande lag medgiver.

I den av riksdagen stiftade lag som reglerar riksbankens sedelutgivning står förordnat, att riksbanken må utgiva sedlar till ett belopp av högst tretusenfemhundra miljoner kronor.

Skulle med hänsyn till utomordentliga omständigheter så prövas nödigt, må Konungen, under tid då riksdagen ej håller session, på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter samråd med fullmäktige i riksgäldskontoret, medgiva riksbanken att utgiva sedlar till ett belopp av ytterligare högst sjuhundra miljoner kronor.

Denna lag förefaller mig vara så klart skriven, att envar borde kunna begripa dess innebörd.

Vid senaste årsskifte överskreds 3 500-miljonersstrecket med drygt 12 miljoner kronor. Någon hänvändelse till Konungen var icke dessförinnan gjord. Riksbankens ledning har därmed överträtt lagens klart utsagda bud.

Det lär vara första gången i historien något sådant har skett. Lagstiftaren har tydligen aldrig tänkt sig detta som möjligt, ty någon påföljds-klausul finnes icke.

Det kan gott hända, att det här rör sig om en olämplig eller otidsenlig lag. I så fall bör den tas bort eller ändras. Men så länge en lag gäller *skall* den efterlevas. Om den principen överges undanryckes själva grunden för rättssamhället, och självsvåld, godtycke och allmän upplösning bli en ofrånkomlig följd. Tendensen i tiden pekar, synes det mig, redan rätt tydligt i den riktningen, och det gäller att sätta stopp, innan det är för sent.

Förhållandena torde ha varit sådana, att det passerade ej rimligen kan bära gravera ledamöternas i bankofullmäktige allmänna anseende; för-mildrande omständigheter kunna sannolikt åberopas. Jag fattar det dock som självfallet, att riksdagen måste känna ett behov att kraftigt och ögonblickligt reagera mot överträdelsen av dess lagbud. Då ett omedelbart suspenderande av de av riksdagen valda, i detta sammanhang i sista hand ansvariga ledamöterna av bankofullmäktige av billighets- och även formella skäl ej torde bära eller kunna ske, får jag nu begagna första möjliga tillfälle att föreslå,

att riksdagen — i avbidan på sitt slutliga ställningstagande i fråga om ansvarsfrihet beträffande handhavandet av

riksbankens förvaltning — måtte uttala sin bestörtning över och sitt fördömande av den lagöverträdelse, som riksbanksledningen låtit komma sig till last, samt sin förväntan att av riksdagen stiftad lag för framtiden må av dess verk bliva respekterad och åtlydd.

Stockholm den 12 januari 1951.

James I. A. Dickson.